

Nieuws uit Burkina Faso

Alle Steppers zijn over! Dat is het belangrijkste nieuws uit Burkina Faso. Op zaterdag 8 juni is het schooljaar 2001-2002 afgesloten en hebben Chantal, Rosalie, Ali, Fatima, Philippe en Michel met gerust hart hun voorlopig gemiddelde kunnen uitrekenen. Ali heeft een prijs gekregen omdat hij de beste van de klas was. Zelfs Rosalie die de gewoonte heeft altijd net het vereiste minimum te halen, zit er nu bijna twee punten boven. Om over te gaan heeft men een gemiddelde van minstens 10 nodig. Dit gemiddelde is een gewogen gemiddelde; Wiskunde en Frans wegen zwaarder dan de overige vakken. Voor deze vakken krijgen onze leerlingen thuis bijles van Kibsa, twee uur Frans en twee uur Wiskunde. In totaal is hij viermaal per week in het Step-huis te vinden, twee keer voor de eerste klassers en twee keer voor de tweede klassers.

Het STEP programma is dit schooljaar uitgegroeid naar zes kinderen en er is heel wat veranderd voor de kinderen. Er is een huishoudster, mevrouw Thiombiano, die 's ochtends komt om het huis op orde te houden en voor de kinderen te koken. In het weekend koken ze om de beurt. Van schriële dorpskinderen zijn ze veranderd in stralende gezonde tieners. Zoals u heeft kunnen lezen in de vorige Step-nieuwsbrief hebben alle STEppers een eigen fiets wat ze een onvoorstelbare bewegingsvrijheid en plezier geeft.

De eindrapporten zijn pas eind augustus beschikbaar maar in het onderstaande tabelletje vatten wij alvast de voorlopige resultaten samen.

STEPPER	Klas (Frans systeem)	Aantal klasgenoten	Gemiddelde eerste rapport	Gemiddelde klas	Klassering	Voorlopig gemiddelde eind rapport	Over (ja/nee)
Chantal Waongo	5 A	65	13,71	11,36	13 ^{de}	12,90	ja
Rosalie Kiëma	5 A	65	10,61	11,36	45 ^{ste}	11,94	ja
Ali Soubeiga	5 E	68	15,56	10,76	2 ^{de}	12*	ja
Fatima Toguyeni	6 E	59	12,69	----	26 ^{ste}	12,60	ja
Philippe Kaboré	6 C	80	14,66	11,84	15 ^{de}	14,65	ja
Michel Yougbaré	6 **	37	10,83***	----	----	12,06	ja

* In de klas van Ali heeft een leerling het klassenschrift gestolen, hiervoor is de hele klas gestraft door het verminderen van alle resultaten met twee punten.

** Michel heeft dit school jaar op een privé school gezeten omdat er geen plaatsen beschikbaar waren op het openbare Lyceum Diaba Lompo. Volgend jaar gaat hij net als de andere Steppers naar Diaba Lompo.

*** In de klas van Michel heeft een leerling het klassenschrift gestolen, hiervoor is de hele klas gestraft door het verminderen van alle resultaten met twee punten.

Brief van Philippe Kaboré (vertaald uit het Frans)

Phillippe was vorig jaar de beste van zijn klas in Tanwalbougou waardoor hij door STEP is uitgekozen om in Fada naar de middelbare school te gaan. Hij komt uit een groot gezin van Mossi immigranten die vanwege de droogte en onvruchtbare gronden hun dorp hebben verlaten om zich in Tanwalbougou te settelen. Thuis moest hij helpen op het veld waardoor hij weinig tijd voor zijn huiswerk had. Hij is een zeer ijverige student en een haantje de voorste. Hij vindt het zo vanzelfsprekend dat de meiden in het weekend koken dat Amina hem verantwoordelijk heeft gemaakt voor het doen van de boodschappen in het weekend, zo worden de taken toch nog eerlijk verdeeld.

Beste donateurs,

Opgewekt en met een hart vol vreugde ben ik aan tafel gaan zitten om u deze brief te schrijven. Wij zijn allemaal gezond. En u, hoe gaat het met u ? Dit is om u uit te leggen hoe ik mijn verblijf in Fada heb gevonden.

Ik heb hier de vrijheid om te studeren, terwijl ik daar thuis nooit de tijd voor kreeg. Ik hou van school. De middelbare school is anders dan de lagere school, maar ik heb nog steeds goede cijfers. Als ik door mag gaan tot het BEPC-diploma en ik heb goede cijfers hoop ik door te mogen leren voor de universiteit om dokter te worden. Maar als dat niet kan dan ga ik proberen het toelatingsexamen te halen voor de douane- of bosbouwschool. Dit was wat ik te schrijven had over waar ik van hou en wat ik wil worden.

Philippe Kaboré

Lagere en middelbare school in BF

Het onderwijs systeem in Burkina Faso is een erfenis van de Franse kolonistoren. Na bijna veertig jaar onafhankelijkheid is er weinig of niets veranderd. De onderwijzer staat voor de klas, dreunt de leerstof op en de leerlingen schrijven alles over in hun schrift. Dit wordt vervolgens uit het hoofd geleerd. Vragenstellen is er niet bij, wat met klassen van 60 tot 100 leerlingen begrijpelijk is. Al het onderwijs is in het Frans, wat op lagere scholen een obstakel is voor kinderen uit niet Franstalige gezinnen.

Ongeveer 40% van de kinderen gaat naar de lagere school. Onderwijs op dit niveau is gratis. Alleen de schoolschriften en pennen moeten door de ouders betaald worden (\pm 5 Euro / jaar). Schoolboeken zijn zeldzaam, het enige aanwezige materiaal zijn schoolbanken, een schoolbord, een liniaal en krijt. De klassen in grote steden zijn groot, soms meer dan honderd kinderen. In dorpen is er vaak geen school, is die er wel dan worden er meestal twee of drie klassen gecombineerd maar de klassen zijn wel een stuk kleiner (bijv. \pm 50 leerlingen per klas in Tanwalbougou).

De lagere school bestaat uit zes jaar, hierna volgt een examen voor het CEP (Certificat d'Ecole Primaire). Ongeveer eenderde van de kinderen haalt dit examen. De rest probeert het nog een keer of stopt met school. Kinderen met uitmuntende cijfers krijgen een gegarandeerde plaats op de middelbare school en hoeven maar half schoolgeld te betalen. Veel ouders, bij gebrek aan alternatief, laten hun kinderen twee, drie of zelfs vier keer het laatste jaar van de lagere school over doen met de hoop op een gegarandeerde plaats op een lyceum. Hierdoor beginnen sommige kinderen pas op hun veertiende of vijftiende aan de middelbare school. In de regio van Fada komen ongeveer twintig kinderen hiervoor in aanmerking, op enige duizenden die het examen doen. Onze Ali was vorig jaar één van hen!

Na de lagere school volgt het lyceum. Minder dan 10% van de kinderen die aan de lagere school zijn begonnen stroomt uiteindelijk door. Dit zijn bijna altijd kinderen die uit grote plaatsen komen; ruim 95% van de middelbare scholieren komt uit de stad. Er zijn niet genoeg lagere scholen in Burkina Faso, lycea zijn echter nog schaarser. Om een plaats te krijgen moet je aanbevolen worden door een leraar. Elke leraar mag een bepaald aantal kinderen aanbevelen. Dorpelingen kennen vaak geen leraren in de stad waardoor het moeilijk is je kind geplaatst te krijgen. In het geval van de STEP kinderen worden de leraren benaderd door Amina. Dit was de afgelopen twee jaar een enorme opgave. Uiteindelijk hebben we voor Michel geen plaats kunnen krijgen maar wel de belofte dat hij het komende schooljaar toegelaten zou worden. Hierom heeft Michel dit jaar onderwijs gevolgd op een privé school. Het staatslyceum kost ± 35 Euro, privé onderwijs meer dan het dubbele. STEP wil dat haar leerlingen een zo normaal mogelijke jeugd hebben en heeft er voor gekozen ze naar het openbare lyceum te sturen.

Op de middelbare school is er maar één stroming. VMBO, MAVO, HAVO, VWO bestaat niet in het Franse systeem. Alle leerlingen zitten in één klas, vlotte en minder snelle leerlingen, studieboeken en slaapkoppen. De telling van de klassen gaat 'omgekeerd' het eerste jaar is Klas 6, het tweede jaar is klas 5, etc. Na het vierde jaar (klas 3) volgt er een staatsexamen 'BEPC'. Dit diploma staat gelijk aan het Nederlandse VMBO / MAVO diploma en geeft toegang tot het middelbaar beroepsonderwijs. Na dit diploma kan de leerling ook door leren op het lyceum en twee jaar later examen doen voor het BAC examen. Met een BAC diploma heeft men toegang tot hoger beroepsonderwijs en de universiteit.

Veel leerlingen beginnen laat aan de lagere en de middelbare school. Blijven zitten komt zeer regelmatig voor waardoor de gemiddelde leeftijd van veel scholieren nogal hoog ligt. Je BAC halen op je 25ste is niet abnormaal.

Veel beroepsonderwijs, zoals de politie school, de bosbouwschool, etc, is gratis toegankelijk na het halen van een toelatingsexamen. Aan deze toelatingsexamens doen duizenden schoolverlaters mee terwijl het aantal gratis plaatsen per opleiding vaak tussen de 50 en 100 per jaar ligt. Sommige scholen zijn ook voor betalende studenten toegankelijk, maar niet veel ouders kunnen het schoolgeld wat tussen de 100 en 500 Euro ligt betalen. Na de middelbare school houdt het onderwijs voor de meeste jongeren dan ook echt op. Onze step kinderen hebben enorm geluk gehad!

Het verhaal van Kibsa, de bijlesleraar

Kibsa Tindano verzorgt de bijlessen van de STEP kinderen. Wekelijks spijkt hij de kinderen bij in Wiskunde en Frans. "Dat zijn de belangrijkste vakken, ze tellen voor een factor vijf bij de berekening van het gemiddelde". Kibsa is één van de jongeren die vanuit zijn dorp naar de stad is gekomen om de middelbare school te volgen. Hij woont bij een kennis van zijn vader. Hoewel hij één van de beste van zijn klas was, was er de laatste tijd geen geld meer om zijn studie verder te betalen. "Mijn vader is boer. Hij woont in het verre oosten van Burkina Faso. Het ene jaar zit het mee, het andere jaar zit het tegen. De laatste tijd zit het hem behoorlijk tegen".

Dit jaar echter heeft hij zelf zijn schoolgeld kunnen betalen. "Met de bijlessen die ik doe voor STEP verdien ik mijn eigen toekomst" grijnst Kibsa zijn gevijlde tanden bloot. "Dit jaar heb ik het voorbereidingsjaar gedaan, volgend jaar zit ik in de eindexamenklas voor het BAC". "Ik ben momenteel aan het sparen voor een fiets".

De STEP kinderen zijn erg tevreden met Kibsa. "Hij is geduldig, stelt vragen en laat je uitpraten" zegt Chantal. "Hij is veel aardiger dan alle andere leraren" weet Ali stellig. Ook Amina is onder de indruk. "Hij weet waar hij het over heeft, dat kan je niet van alle leraren zeggen". Komend jaar gaat Kibsa ook de bijlessen voor de nieuwe vakken Scheikunde en Natuurkunde verzorgen. "Ik vind het leuk om te zien dat de kinderen het beginnen te begrijpen. Hun cijfers zijn stukken beter dan eerder dit jaar en vorig jaar. Daar ben ik best trots op!".

Brief van Fatima Toguyeni (vertaald uit het Frans)

Over Fatima hebben we in een eerdere nieuwsbrief al geschreven. Het is één van de leerlingen die zonder STEP nooit verder had kunnen leren en op jonge leeftijd uitgehuwelijkt zou worden in Tanwalbougou. Het overlijden van een moeder, zoals in het geval van de moeder van Fatima, is vooral heel moeilijk voor de ongetrouwde meisjes van het gezin. Zij worden geacht het huishouden over te nemen en dat is met het sprokkelen van hout, halen van water, koken en met de hand wassen een meer dan dagvullende taak. Er is geen sprake van dat Fatima ooit naar de middelbare school had gekund zonder STEP. Fati is in het jaar dat ze in Fada naar school gaat van een mager en verlegen meisje uitgegroeid naar een vrolijke en gezonde tiener.

Beste donateurs,

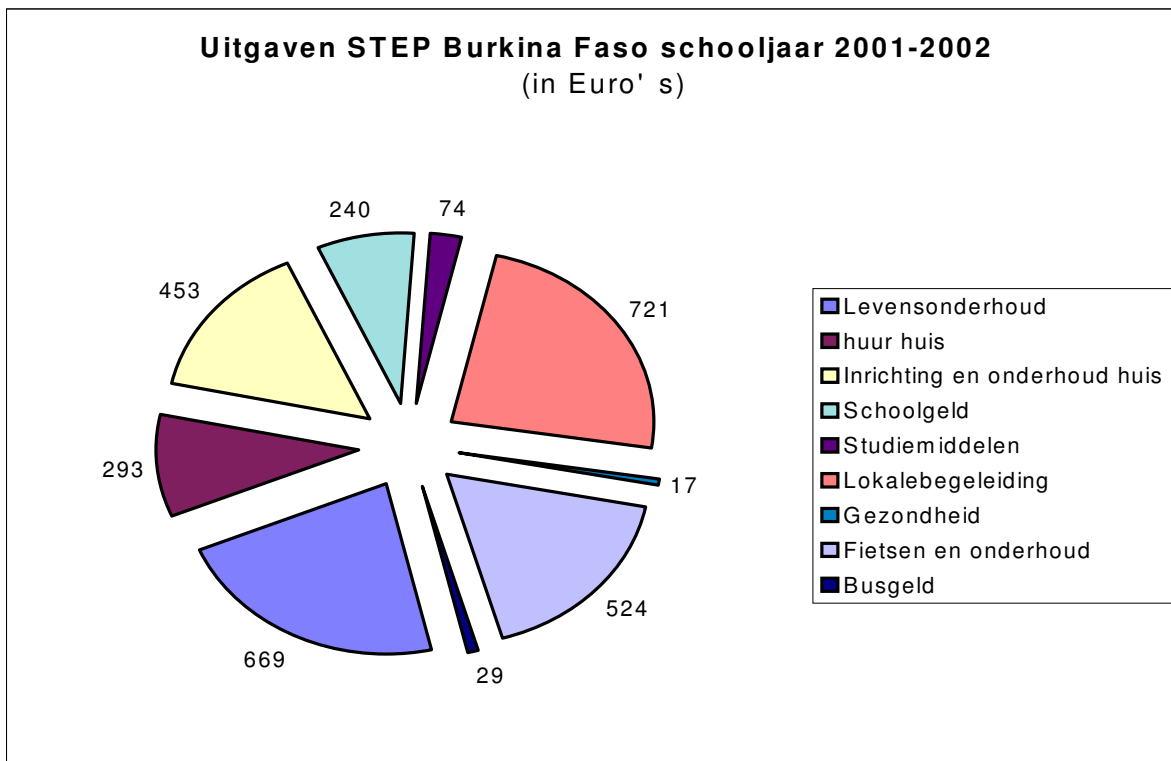
Met een hart vol vreugde ben ik aan tafel gaan zitten om u te schrijven. Allereerst wil ik u de hartelijke groeten doen. Wij zijn gezond net zoals onze tante Amina Nana. En u, gaat het ook goed met u ? Dit is om u te zeggen wat wij van het schooljaar in Fada vonden. Wij vonden het geniaal. We krijgen genoeg te eten en krijgen de tijd om te leren. Ook wij, de meisjes. Er is een mevrouw die voor ons kookt!

Als ik mijn BEPC-diploma haal dan wil ik doorleren voor verpleegkundige.

Mijn eerste jaar in Fada was goed want ik kreeg de tijd om mijn huiswerk te maken.

Fatima Toguyeni

Het STEP Burkina Faso boekhoudkundigjaar is half juni afgesloten door Amina Nana en Arnold Sikking. Voor elke uitgave is er of een bonnetje of een ' decharge' getekend door de kinderen die de uitgave verklaart. Hierdoor heeft STEP een goed overzicht en controle op de uitgaven. Een ieder die de boekhouding wil inzien kan contact opnemen met het bestuur van STEP NL. Waar het kan wordt zuinig omgegaan met het geld; zo worden veel schoolboeken gehuurd i.p.v. aangeschaft en wordt er op hout gekookt i.p.v. gas. Op andere zaken zoals bijlessen wordt niet bezuinigd. Het totale uitgegeven bedrag is 2991,45 Euro. In de onderstaande tabel kunt u de uitgaven per rubriek zien. Een aantal rubrieken zijn uitgewerkt zodat u precies kan zien hoe het geld is besteed.

Rubriek	Bedrag in Fcfa	Bedrag in Euro	Per Kind (Euro)	Percentage
Levensonderhoud	438110	668.87	111.48	22%
huur huis	192000	293.13	48.85	10%
Inrichting en onderhoud huis	296800	453.13	75.52	15%
Stuudiemiddelen	48732	74.40	12.40	2%
Schoolgeld	157000	239.69	39.95	8%
Busgeld	18800	28.70	4.78	1%
Lokale begeleiding en bijles	472150	720.84	120.14	24%
Gezondheid	11460	17.50	2.92	1%
Fietsen en onderhoud	343150	523.89	87.32	18%
Totaal	1959402	2991.45	498.58	100%

Levensonderhoud	Euro
Rijst en maïs	237.10
Groenten en vlees	208.70
Olie	13.66
Ontbijt	71.37
Zeepp	47.25
Lampenolie	17.34
Hout	21.37
Totaal	668.87

Inrichting en onderhoud van het huis	Euro
matrassen, lakens en klamboes voor de drie nieuwe leerlingen	68,70
cement en loon voor douche, toilet en aansmeren muren	129,77
twee studie tafels	33,58
drie stoelen	20,61
kast	38,17
drie bedden	47,33
Overig (borden, lampen, pannen, reparaties, etc)	114,97
Totaal	453,13

De kosten van de inrichting en onderhoud van het huis zullen komend jaar naar beneden gaan. Alle bedden, stoelen, tafels zijn er en ook het nodige opknappwerk aan het huis is afgerond.

Lokale begeleiding	Euro
Benzine geld Amina Nana, vergoeding	
bijles leraar, vergoeding huishoudster	695,04
Telefoon en fotokopieën	25,80
Totaal	720,84

Fietsen en onderhoud	Euro
aanschaf fietsen	503,82
zes sloten	8,24
diverse reparaties fietsen	8,17
boete voor fietsen zonder licht (Ali)	3,66
Totaal	523,89

Schoolgeld	Euro
Aanvraag drie plaatsen	7.63
Ondersteuning aanvraag	38.17
Schoolgeld Soubeiga Ali	12.21
Schoolgeld Wango Chantal	12.21
Schoolgeld Kima Rosalie	12.21
Schoolgeld Kabore Philippe	35.88
Schoolgeld Toguyeuï Fatima	35.88
Schoolgeld privéschool Michel	85.50
Totaal	239.69

Het schoolgeld verschilt per school en per klas. Het eerste jaar op het openbare lyceum Diaba Lompo kost 35 Euro en de daarop volgende jaren 12 Euro. Het privé lyceum Yenbuaro heeft één tarief: 85,50 Euro voor alle klassen. Omdat weinig ouders dat kunnen betalen is het aantal leerlingen beperkt, de klassen hebben tussen de 30 en 40 leerlingen wat voor Burkinabése begrippen erg weinig is. De kwaliteit van het onderwijs en de onderwijsmethode verschilt weinig van het openbare lyceum.

Brief van Michel Yougbaré (vertaald uit het Frans)

Michel is één van de drie nieuwe leerlingen. Het is één van die jongeren die, zoals hij ook schrijft, zeker niet naar de middelbare school had gekund zonder STEP. In november 2001 is zijn vader overleden. Het eten in de dorpen is vaak van gebrekkige kwaliteit en onvoldoende vandaar dat Michel tot tweemaal toe in zijn brief refereert aan het eten in het STEP huis. Het is een opgewekte en wat verlegen jongen die goed zijn best doet op school.

Beste Donateurs,

Opgewekt en met een hart vol vreugde schrijf ik u deze brief. Ik ben gezond evenals mijn kameraden. En hoe gaat het met u? Deze brief is om u uit te leggen hoe ik mijn eerste jaar in Fada heb gevonden. Ik vond het geniaal. Ik eet goed en heb de tijd om te studeren.

Ik houd van school maar niet van proefwerken. Ik hoop dat als ik mijn BEPC-diploma haal met goede cijfers dat ik door kan leren op het lyceum. Na mijn BEPC kan ik ook toelatingsexamens gaan afleggen voor de politie-, douane- of bosbouwschool.

De middelbare school is moeilijker dan de lagere school vind ik. Op de lagere school waren de lessen makkelijker. Dankzij u ben ik nu in Fada. Ik had wel de lagere school gehaald, maar omdat mijn vader ziek was kon ik niet naar de middelbare school gaan. Ik kon niet naar de zesde klas en had van school gemoeten.

Ik wil u zeggen dat de lagere school makkelijker is en de middelbare school een beetje moeilijk. Ik vind het vak Aardrijkskunde/Geschiedenis moeilijk voor mij.

U heeft mij naar Fada gehaald, ik eet lekker en ik ben gezond. U heeft fietsen gekocht en aan ons gegeven en ik weet niet hoe wij u daarvoor kunnen bedanken. We zullen goed ons best doen zodat u tevreden zal zijn met ons werk.

Veel groeten en tot ziens,
Michel Yougbaré

STEP op het WEB

Beste donateurs en lezers van de STEP Nieuwsbrief.
Wij willen het bestaan van de STEP website nogmaals onder uw aandacht brengen.
Surf eens naar:

<http://home.wanadoo.nl/stepinfo>

Met dank aan onze webmaster Michiel Nijboer.